

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет культури та мистецтв
Кафедра дизайну

СИЛАБУС

нормативної навчальної дисципліни

РИСУНОК

Рівень підготовки	Бакалавр
Спеціальність	022 «Дизайн»
Освітньо-професійна програма	Дизайн

Силабус навчальної дисципліни «РИСУНОК» підготовки першого (бакалаврський) рівня вищої освіти, галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 022 «Дизайн», за освітньо-професійною програмою «Дизайн».

Розробник: кандидат мистецтвознавства, доцент, завідувач кафедри дизайну Авраменко Д.К.

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри дизайну

протокол № 1 від 30 серпня 2021 р.

Завідувач кафедри: _____ Авраменко Д.К.

I. Опис навчальної дисципліни сертифікатного курсу

Опис нормативно навчальної дисципліни подається згідно з навчальним планом спеціальності і представляється вигляді таблиці

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Галузь знань 02 – культура і мистецтво Спеціальність 022 – «Дизайн» ОПП «Дизайн» Освітня кваліфікація: Бакалавр з дизайну Професійна кваліфікація: дизайнер-виконавець	Нормативна
Кількість годин/кредитів 390/13		Рік навчання 2,3
		Семестр 2, 3, 4, 5
		Лекції -
ІНДЗ: -		Практичні - Лабораторні 272 год. Індивідуальні - год.
Мова навчання: українська		Самостійна робота 96 год. Консультації 22 год. Форма контролю: 2,3-залік, 4,5-екзамен

II. Інформація про викладача

Авраменко Дмитро Костянтинович

Науковий ступінь: кандидат мистецтвознавства

Вчене звання: доцент

Посада: завідувач кафедри дизайну

Контактна інформація (+380508874654, Avramenko.Dmytro@vnu.edu.ua)

Розклад занять (<http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>)

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу

Мета та завдання навчальної дисципліни «Рисунок» полягає у поглибленні теоретичних і практичних знань та навичок здобувачів для можливостей кола їх діяльності у різних техніках і напрямках рисунку. Основними завданнями та предметом вивчення є розвиток аналітичного мислення, формування просторового сприйняття і уяви, передача об'ємного зображення; формування вмінь перспективної побудови зображення; конструктивної основи зображуваних об'єктів, моделювання форм, знаходження оптимальних варіантів композиції рисунка. А також, опанування студентами принципів побудови реалістичного зображення на площині, розуміння цілісності зображення. Формування кола практичних графічних умінь. Пошук засобів, що підкреслюють найбільш характерні особливості зображувальної моделі, що сприятиме найбільшій виразності рисунку. Опанування вміння зображення предметів у будь-якому середовищі та освітленні, формування умінь передавати об'єм та світло-тінь предмета, відображення видимої (об'єктивної) реальності; досягнення графічної грамоти; формування у студентів вільного володіння графічними навиками рисунку і перспективи, освоєння прийомів творчого пошуку в розв'язанні практичних завдань; освоєння різних

технік виконання, технологій графічних матеріалів; розвиток образотворчого та дизайнерського мислення, що є необхідним для творчої діяльності в усіх видах образотворчого мистецтва; розвиток художніх здібностей, виховання загально-естетичної культури студентів.

Силабус містить:

- загальні теми для ознайомлення із видами і техніками рисунку;
- теми для навчання рисунку;
- спеціальні теми, що розкривають і розвивають уміння передавати об'єм та світло-тінь предмета;
- темами, що розкривають аспекти методики виконання графічної роботи олівцем;
- теми для вивчення послідовності виконання робіт в портретному, урбаністичному та пейзажному жанрі;
- теми з спецрисунку і скетчингу;
- теми, які розкривають прийоми різних технік рисунку.

2. Пререквізити: рисунок і перспектива, живопис, композиція.

Постреквізити: живопис, графічні техніки та шрифти в дизайні, композиція, комп'ютерні технології в дизайні, макетування дизайн об'єктів, курсове проектування дизайн об'єктів.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни:

Основна мета навчальної дисципліни є формування у студентів фахових компетенцій в галузі рисунку, які сприятимуть сформуванню вміння створювати високохудожні оригінальні твори у галузі дизайну та образотворчого мистецтва.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Рисунок» є:

- формування вміння застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях;
- розвиток розуміння предметної області професійної діяльності дизайнера;
- проведення інноваційної діяльності на основі сучасних тенденцій розвитку дизайну та образотворчого мистецтва;
- надати знання про закони розподілу світла і тіні, тону і тональних співвідношень в роботі над рисунком;
- навчити закономірностей моделювання деталей зображення різними графічними матеріалами;
- формування фахівців, здатних створювати високохудожні оригінальні твори у галузі дизайну та образотворчого мистецтва;
- розвиток здатності генерувати нові творчі ідеї дизайнерського та образотворчого втілення;
- створення оптимальних умов застосування набутих знань з рисунку для оптимізації діяльності в умовах сучасності.

4. Результати навчання

ПРН1. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності та застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ПРН4. Аналізувати та обробляти інформацію з різних джерел.

ПРН5. Застосовувати знання з основ композиції, розробляти формальні площинні, об'ємні та просторові композиції і виконувати їх у відповідних техніках та матеріалах; аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти (як джерела творчого натхнення) для розробки ідей художньо-проектних рішень.

ПРН6. Відображати морфологічні, стильові та колірно-фактурні властивості об'єктів дизайну, володіти прийомами графічної подачі при вирішенні проектних завдань.

ПРН7. Аналізувати принципи морфології об'єктів живої природи і застосовувати знання з

біоніки при проектуванні об'єктів дизайну; оцінювати об'єкт проектування, технологічні процеси в контексті проектного завдання, формувати художньо-проектну концепцію, створювати об'єкти дизайну засобами проектно-графічного моделювання.

ПРН11. Вирішувати функціональні завдання, виходячи з властивостей матеріалів та конструктивних побудов, вивчати зарубіжні новітні технології у створенні сучасного дизайн-продукту.

ПРН19. Володіти фаховою термінологією, теорією і методикою дизайну.

ПРН21. Популяризувати надбання національної та всесвітньої культурної спадщини, а також сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної самоідентифікації.

ПРН22. Застосовувати комплексний художньо-проектний підхід для створення цілісного образу.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Лабор. Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
2 семестр						
Модуль № 1. Особливості та принципи побудови черепа, деталей обличчя і обрубовочної голови.						
Тема 1. Рисунок черепа: в трьох положеннях, анфас, 3/4, профіль. Пропорції черепа, його конструктивна побудова на основі анатомічної будови. Папір. Олівець. Формат А2.	31		24	6	1	40
Тема 2. Рисунок обрубовочної голови: положення на вибір (анфас, 3/4, профіль). Пропорції обрубовочної голови, конструктивна і світлотіньова побудова на основі анатомічної будови черепа. Папір. Олівець. Формат А2.	15		8	6	1	10
Разом за модулем 1	46		32	12	2	50
Модуль № 2. Зображення голови людини, її пластична анатомія в рисунку.						
Тема 3. Рисунок гіпсових деталей голови: очі, ніс, вухо, рот (Давида). Освоєння методичної послідовності побудови деталей обличчя, пластичні характеристики, конструктивне вирішення та тональне моделювання форми засобами світлотіні. Виявлення об'єму і форми деталей обличчя. Папір. Олівець. Формат А2.	33		26	6	1	35
Тема 4. Рисунок анатомічної моделі голови – екорше Гудона. Виявлення закономірності побудови форми голови людини, її пропорційні співвідношення, конструктивні та анатомічні структури. Формотворення пластики м'язових	15		8	6	1	15

структур засобами світлотіні. Папір. Олівець. Формат А2.						
Разом за модулем 2	48		34	12	2	50
Разом за 2 семестр год./бал.	94		66	24	4	100
3 семестр						
Модуль № 1. Складний ракурс повороту голови людини. Методи виконання начерків живої голови людини. Характерні особливості моделі.						
Тема 1. Малюнок гіпсової голови людини класичного зразка (Венера, Гаттамелат, Сократ). Пропорції, лінійно-конструктивна побудова, тонове вирішення гіпсового бюста. Передача матеріальності і фактури. Папір. Олівець. Формат А2.	47		32	12	3	50
Разом за модулем 1			32	12	3	50
Модуль № 2. Малювання м'язових структур.						
Тема 2. Замальовки деталей фігури людини (кисті, стопи). Наскрізний малюнок кистей рук натурника в трьох положеннях. Папір. Олівець. Формат А2	25		18	6	1	20
Тема 3. Малюнок деталей фігури людини на прикладі гіпсової моделі руки. Лінійно-конструктивне та тональне пропрацювання. Папір. Олівець. Формат А2	27		20	6	1	30
Разом за модулем 2	52		38	12	2	50
Разом за 3 семестр год./бал.	99		70	24	5	100
4 семестр						
Модуль № 1. Особливості і закономірності побудови голови натури						
Тема 1. Особливості і закономірності побудови форми голови живої людини. Характер, схожість. Техніка накладання штриха. Папір. Олівець. Формат А2.	21		14	6	1	10
Тема 2. Академічний малюнок голови натурника з плечовим поясом і виразними рисами при штучному освітленні. Папір. Олівець. Формат А2.	25		18	6	1	10
Разом за модулем 1	46		32	12	2	20
Модуль № 2. Портрет людини по пояс.						
Тема 3. Портрет натурника по пояс, з руками. Папір. Олівець. Формат А3, А2	31		24	6	1	10
Тема 4. Етюд фігури натурниці у одязі з аксесуарами. Папір. Сангіна. Соус. Формат А2	17		10	6	1	10
Разом за модулем 2	48		34	12	2	20
Модульна контрольна робота № 1. Тематичний портрет натурника по пояс з передачею характеру і схожості. Олівець. Сангіна, Соус. Папір. Картон. Формат А-2						30
Модульна контрольна робота № 2. Копія портрету з творів західноєвропейських художників. Формат і матеріали ідентичні зразку.						30
Разом за 4 семестр год./бал.	94		66	24	4	100

5 семестр						
Модуль № 1. Модуль № 1. Малювання фігури людини. Аналіз анатомічної натурної постановки фігури людини.						
Тема 1. Малювання м'язових структур. Тонове вирішення анатомічної моделі торса - екорше Гудона. Папір. Олівець. Формат А-2	20		14	4	2	8
Тема 1. Відчуття тонової гармонії в зображенні фігури людини в повен ріст у тематичній композиції. Тематична композиція з 2 постатями. Олівець. Сангіна. Пастель. Соус. Папір. Картон. Формат А-2	22		16	4	2	8
Тема 4. Замальовки фігури в одязі. Олівець. Соус. Папір. Картон. Формат А-3	9		4	4	1	4
Разом за модулем 1	51		34	12	5	20
Модуль № 2. Тематичний портрет фігури людини в інтер'єрі в статичній позі і в русі.						
Тема 3. Постановка фігури в повен ріст, з руками в національному, або тематичному костюмі. Олівець. Сангіна. Пастель. Соус. Папір. Картон. Формат А-2	26		18	6	2	10
Тема 2. Рисунок одягненої стоячої (сидячої) фігури людини. Папір. Олівець. Формат А-2	26		18	6	2	10
Разом за модулем 2	52		36	12	4	20
Модульна контрольна робота № 1. Тематичний портрет видатної української особистості. Сангіна. Пастель. Соус. Папір. Картон. Формат А-2						30
Модульна контрольна робота № 2. Стилзація постаті в сучасному образотворчому мистецтві. Тематична картина. Сангіна. Пастель. Соус. Папір. Картон. Формат А-2						30
Разом за 5 семестр год./бал.	103		70	24	9	100
Всього годин	390		272	96	22	

Модульний контроль здійснюється у формі виконання студентом модульного контрольного завдання згідно затвердженого графіку. Контрольні модульні роботи з курсу «Рисунок» проводяться у формі виконання практичних робіт. Оцінка за контрольну модульну роботу доводиться до відома студентів не пізніше семи днів після проведення. Перескладання модульної контрольної оцінки з метою її підвищення не дозволяється. Максимальна кількість балів – 30.

6. Завдання для самостійного опрацювання

Опрацювання теоретичного матеріалу та практичне доопрацювання відповідно тем змістових модулів.

V. Політика оцінювання

Викладання дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності. Практичні роботи студентів мають бути оригінальними творами власного виконання. Студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (під час композиційного пошуку рішення теми, виконанні ескізів та оригіналів). Жодні форми порушення академічної

добросовісності не толеруються. Якщо під час контролю помічені елементи плагіату, студент втрачає право отримати бали за виконане завдання або здійснює повторне проходження відповідної теми або змістового модуля. Порушенням академічної доброчесності також вважаються: академічний плагіат, списування, необ'єктивне оцінювання.

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Поточні роботи оцінюються наприкінці вивчення відповідної теми, Кінцевий термін здачі – напередодні модульної контрольної роботи з даного змістового модуля або ж на затверджену, на засіданні кафедри, дату перегляду академічних робіт в кінці семестру.

Студент, який не отримав оцінки за поточні завдання не допускається до складання модульних контрольних робіт. Відтермінування модульних контрольних робіт здійснюється в межах складання сесії.

VI. Підсумковий контроль

Формою семестрового контролю з дисципліни «Рисунок» у 2-му та 3-му семестрі є залік, розподіл балів що отримують студенти є сумою за виконання практичних і самостійних робіт і становить 100 балів.

Контроль з дисципліни «Рисунок» у 4 і 5 семестрі є екзамен. Розподіл балів, що присвоюються студентам з навчальної дисципліни «Рисунок», є сумою балів за виконання практичних завдань та самостійну роботу та підсумковий контроль (МКР). Впродовж семестру, студент за виконання завдань поточного контролю і самостійної роботи отримує – 40 балів. Підсумковий контроль здійснюється у формі двох модульних контрольних робіт. Модульні контрольні роботи – це творчі практичні роботи за темами змістових модулів, за кожен з яких студент може отримати максимально 30 балів. Термін здачі модульних контрольних робіт оприлюднюється на початку семестру. До здачі підсумкової модульної контрольної роботи допускаються студенти, які здали усі поточні завдання даного змістового модуля. У випадку незадовільної підсумкової оцінки або за бажанням підвищити рейтинг студент може добрати бали, виконавши певний вид робіт (наприклад, здати одну із тем або перездати якусь тему, додатково виконати ряд тривалих та короткочасних рисунків, відповідно до теми, яка вивчається). В іншому випадку студент здає екзамен (практична робота за варіантами) при цьому бали за модульні контрольні роботи анулюються. На екзамен виносяться основні практичні питання, типові та комплексні завдання, відповідно тем змістових модулів. Іспит здійснюється у формі практичної роботи на тематику відповідного модуля.

Перегляд творчих робіт відбувається в кінці кожного семестру у дату затверджену на засіданні кафедри.

VII. Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для екзамену, курсової роботи, практики	Для заліку
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Дуже добре	
75-81	C	Добре	
67-74	D	Задовільно	
60-66	E	Достатньо	
1-59	Fx	Незадовільно	Не зараховано (повторне складання)

Оцінка «відмінно» (А, 90-100 балів). Виконані завдання на високому художньому рівні, технічно бездоганні, відмінне володіння виражальними засобами і прийомами рисунку, включають творчий підхід у композиційному і тоновому вирішенні, повне розуміння законів і використання правил рисунку.

Оцінка «добре» (ВС, 75-89 балів). Виконані завдання на достатньому художньому рівні, технічно виконані з незначними помилками, добре володіння виражальними засобами і прийомами, включають творчий підхід у тоновому виконанні завдання, композиційному вирішенні, розуміння законів і використання правил рисунку.

Оцінка «задовільно» (DE, 60-74 бали). Виконані завдання на недостатньому художньому рівні, технічно недосконалі, наявність помилок у побудові і тональному вирішенні, недостатній рівень володіння виражальними засобами і прийомами рисунку, але включають певний творчий підхід у рішенні.

Оцінка «незадовільно» (Fх, 1-59 балів, з можливістю повторного складання). Виконані завдання на низькому технічному рівні, низький рівень володіння виражальними засобами і прийомами, відсутній творчий підхід.

VIII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Аксенов Ю. Цвет и линия. Практическое руководство по рисунку и живописи / Ю. Аксенов, М. Левидов. – Б. г., 1986. – 326 с.
2. Алексеева В.В. Что такое искусство / В.В. Алексеева. – М., 1991., -236 с.
3. Антонович Є.А., Шпільчак В.А. Малюнок і живопис. Методичні рекомендації /Є.А. Антонович, В.А.Шпільчак. – К., 1990. – 105 с.
4. Беда Г.В. Основы изобразительной грамоты / Г.В.Беда – М., 1981. – 207 с.
5. Білецький П.О. Мова образотворчих мистецтв / П.О.Білецький. – К.: Радянська школа, 1973., - 84 с.
6. Гаррисон Х. Рисунок и живопись. Материалы. Техника. Методы. / Х.Гаррисон. – М., 2010., - 252 с.
7. Елисеев М.А. Материалы, оборудование, техника живописи и графики. / М.А. Елисеев. – М.: Астрель, 2004., - 231 с.
8. Жердзицкий В.Е. Живопись / В.Е.Жердзицкий. Техника и технология. – Харьков, 2006. – С. 325.
9. Злобин В.И. Изобразительная деятельность – средство познания предметно-пространственной среды / В.И.Злобин. – Харьков: Основа, 1991. – 88 с.
10. Ли Н. Основы учебного академического рисунка. М., 2005. 478с.
11. Мирончик П.В., Манохін В.П. Методичні вказівки до практичних
12. Михайленко В. Є., Яковлев М. І. Основы композиции (геометричні аспекти). К.: Каравелла, 2004. 304с.
13. Опанащук М., Опанащук О. Емоційна природа рисунку: навчальний посібник. Львів, 2013. 114с.
14. Прокопович Т. А. Основы кольорознавства : – навч. посіб. / Тетяна Анатолівна Прокопович. – Луцьк: Вежа-Друк, 2016. – 120 с.
15. Прокопович Т. А., Каленюк О. М., Вахрамєєва Г. І. Основы кольорознавства та декоративно-прикладного мистецтва : навч. посіб. / Прокопович Тетяна Анатоліївна, Каленюк Ольга Миколаївна, Вахрамєєва Галина Іванівна – Луцьк : Поліграфічний центр «Друк Формат», ФПО Покора І. О., 2019. – 91 с.
16. Пучков А.С. Методика работы над натюрмортом / А.С.Пучков, А.Б.Триселев // Учебное пособие для студентов пед. ин-тов. – М.: Правещение, 1982. – 160 с.
17. Свид С.П. Художні техніки / С.П. Свид. – К., 1977. – 203 с.
18. Сухенко В.О. Рисунок / В.О.Сухенко. – К.: „BONAMENTE”, 2004., - 176 с.

19. Туманов І. М. Рисунок, живопис, скульптура: навч. посібник. Львів: Аверс, 2010. 496с.
20. Шеппард Д. Обнаженная натура. Искусство рисования человеческого тела. М.: Попурри, 2000. 144с.